

2/1997. (II. 18.) KHVM rendelet

a mezőgazdasági vízszolgáltató művek üzemeltetéséről

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 45. §-a (8) bekezdésének e) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

A rendelet hatálya

1. § A rendelet hatálya a mezőgazdasági vízszolgáltatást ellátó, a koncesszió körébe nem tartozó állami tulajdonú vízi létesítmények üzemeltetésére terjed ki, amelyek tekintetében az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 109/F. §-ának (1) bekezdése alapján a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) vagyongazdálkodási jogot gyakorol.

Az üzemeltetésre vonatkozó pályázat

2. § Az igazgatóság - az Áht. 109/F. §-ának (1) bekezdése alapján a vagyongazdálkodásban lévő állami tulajdonú forgalomképes mezőgazdasági vízszolgáltató művek üzemeltetőjének kiválasztására - zártkörű pályázatot ír ki, amelynek tartalmaznia kell:

a) a vízszolgáltató mű üzemeltetésével és fenntartásával járó alapvető feladatokat, az üzemeltetéssel összefüggő műszaki-gazdasági, szolgáltatási és egyéb feltételeket (így például az üzemeltetés ellenértékére, a fenntartásra, a fejlesztésre vonatkozó ajánlatot);

b) az üzemeltetés időtartamát;

c) a pályázat benyújtásának helyét, határidejét;

d) a pályázaton való részvétel feltételeit (így például részvételi díj, biztosíték, a pályázó gazdálkodási, pénzügyi helyzetéről nyújtott tájékoztatás);

e) a pályázó (az üzemeltető) induló vagyonának megkívánt mértékét vagy egyéb garanciális feltételeket;

f) az üzemeltetésre vonatkozó jogszabályok felsorolását;

g) a szolgáltatás ellenértéke megállapításának és megváltoztatásának feltételeit;

h) az üzemeltetéssel érintett ingatlanok és szolgalmak megjelölését;

i) az üzemeltető adatszolgáltatási kötelezettségeit;

j) az üzemeltetéssel kapcsolatos vízgazdálkodási, környezet- és természetvédelmi kötelezettségeket, továbbá az üzemeltetés várható környezeti hatásait;

k) a pályázat elbírálásának szempontjait, a döntéshozatal szabályait;

l) az eredménytelen pályázat megismétlésének feltételeit.

A pályázat elbírálása

3. § (1) A pályázat elbírálására az igazgatóság bizottságot hoz létre.

(2) A bizottság tagjai az igazgatóság, a vízszolgáltató mű üzemeltetésével nyújtott szolgáltatásban érdekelt vízhasználók (kivéve azt a vízhasználót, aki pályázatot nyújtott be) és a területi mezőgazdasági szakmai érdekképviseleti szervek képviselői.

(3) Az igazgatóság vezetője - a bizottság véleményének figyelembevételével - a legjobb ajánlat benyújtóját választja ki a pályázat nyerteséül.

(4) A pályázat nyertesével a meghirdetett vízszolgáltató mű üzemeltetésére az igazgatóság vezetője határozott időtartamú üzemeltetési szerződést köt. A pályázat ismételt eredménytelensége esetén a vízszolgáltató művet az igazgatóság vagy az általa - szerződés alapján - megbízott üzemelteti.

(5) Amennyiben a vízszolgáltató művet az igazgatóság üzemelteti, az üzemeltetésből származó bevételnek a költségekkel csökkentett részét a mű fenntartására kell fordítania.

Az üzemeltetési szerződés

4. § A vízszolgáltató művek üzemeltetésére - a pályázati kiírásban és a szerződésekre vonatkozó általános szabályokban foglaltak figyelembevételével - szerződést kell kötni.

A szolgáltatási szerződés

5. § (1) A szolgáltatásra az üzemeltető és a vízhasználó szerződést köt.

(2) A szolgáltatás ellenértékét a felek a szolgáltató művek üzemeltetésére, fenntartására, valamint azonos üzemeltető esetén a lecsapolásból származó vizek elvezetésével kapcsolatban felmerülő költségekre figyelemmel állapítják meg, amelynek a szerződésben meghatározott részét a művek kezelésére és fenntartására kell fordítani.

A vízigény, az üzemeltetés és a vízhasználat

6. § (1) A vízhasználat a vízigény előzetes bejelentése, valamint a vízjogi engedély alapján a vízhasználó és vízszolgáltató mű üzemeltetője között létrejött szerződés szerint gyakorolható. A mezőgazdasági vízhasznosítási idényen kívüli vagy vízjogi engedélyhez nem kötött vízszolgáltatás tekintetében - az igazgatóság véleményének figyelembevételével - az üzemeltető és a vízhasználó szerződése az irányadó.

(2) A vízhasználó a vízhasznosítási idényre vonatkozó vízigényét a vízszolgáltató mű üzemeltetőjének - annak hiányában az igazgatóságnak - legkésőbb a tárgyév március 1-jéig jelentheti be.

(3) A vízigény előzetes bejelentése során közölni kell:

a) a vízhasználó (tulajdonos) vagy a vízhasználatot egyéb (bérlet) jogcímen gyakorló (megnevezését, címét) székhelyét;

b) a tervezett vízfelhasználás célját, időszakát és mennyiségét, az igényelt vízmennyiség felső határát (vízsugarat);

c) a jogerős vízjogi engedély számát;

d) az öntözendő terület, tógazdaság esetén a tóterület nagyságát;

e) a vízkivétel módjának, helyének meghatározását, továbbá a vízmérés módját;

f) az esetleges lecsapolás időpontjának, helyének és az elvezetni tervezett víz mennyiségének meghatározását;

g) az üzemeltetési napló vezetésének helyét.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott hasznosítási idény öntözés esetén általában április hó 15. napjától szeptember hó 30. napjáig, tógazdálkodásnál március hó 1. napjától november hó 30. napjáig, a téli vízellátás december hó 1. napjától február hó végéig tart. A szerződő felek az igazgatóság hozzájárulása esetén ettől eltérő időpontban is megállapodhatnak.

7. § (1) Az üzemeltető a vízszolgáltató műveket és berendezéseket a vízjogi üzemeltetési engedély, valamint a vízszolgáltató művek üzemeltetési szabályzata szerint köteles üzemeltetni, rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban tartani.

(2) A vízszolgáltató művek üzemeltetési szabályzatának elkészítése és a változások átvezetése az igazgatóság feladata és az a vízjogi üzemeltetési engedély kiadásának előfeltétele.

(3) Az üzemeltető a vízhasználó vízkivételi műveinek műszaki állapotát ellenőrizheti. Amennyiben azok a rendeltetésszerű használatra nem alkalmasak - vagy a vízjogi üzemeltetési engedélyben foglaltaktól eltérnek és a vízhasználó az eredeti állapot visszaállítására vonatkozó felszólításnak nem tesz eleget -, az üzemeltető kezdeményezheti a vízjogi engedély felülvizsgálatát.

(4) Az üzemeltető köteles biztosítani, hogy a vízszolgáltatás az éves vízelosztási tervben, valamint a vízszolgáltatási szerződésben meghatározott helyen, időben, mennyiségben és üzemi vízszinten, a jogszabály alapján elrendelt korlátozásoktól eltekintve, teljesíthető legyen.

(5) Az üzemeltető olyan minőségű vizet szolgáltat, amilyen a térség vízellátó rendszerében rendelkezésre áll. A víz minőségének - az üzemeltetéstől független körülményekre visszavezethető - megváltozásáért az üzemeltető nem felelős.

(6) A szolgáltatott víznek a vízhasználat szempontjából hátrányos megváltozásával kapcsolatos kölcsönös feladatokat (ellenőrzés, tájékoztatási és beavatkozási kötelezettség), jogokat és kötelezettségeket a felek az üzemeltetési, valamint a vízszolgáltatási szerződésben állapítják meg.

(7) A többcélú és a kettős működésű vízszolgáltató művek üzemeltetése során a vízszolgáltatással, a belvízelvezetéssel és a védekezéssel, valamint a vízkészlet-gazdálkodással járó feladatok együttes ellátásának összehangolásáról az igazgatóság gondoskodik.

8. § (1) Az öntöző- és rizstelepek, valamint tógazdaságok a túlfolyó, a felesleges (csurgalék), illetve leeresztésre kerülő vizeinek más tulajdonában lévő befogadóig (így például vízfolyás, belvízcsatorna) történő elvezetése a vízhasználó feladata.

(2) A vízhasználó a vízelvezetésre irányuló szándékát, mennyiség és minőség megjelölése mellett, annak megkezdése előtt nyolc munkanappal a befogadó üzemeltetőjének köteles bejelenteni. Amennyiben a bevezetett víz minősége alkalmatlanná tenné a további vízhasználatokat és lehetőség van hígítással az alkalmasságot elérni, a hígítás költségeit a vízhasználónak kell vállalnia. A vízelvezetés csak a befogadó üzemeltetőjének hozzájárulásával kezdhető meg. A befogadó üzemeltetésénél jelentkező többlet fenntartási vagy esetleges átemelési költség megtérítésének mértékére a vízhasználó és a befogadó üzemeltetőjének megállapodása az irányadó.

A vízhasználat korlátozása

9. § (1) Amennyiben a vízszolgáltató mű útján felhasználható vízmennyiség természeti vagy elháríthatatlan okból csökken vagy a szolgáltatást rendkívüli és elháríthatatlan körülmények akadályozzák, ideértve a vízminőséget is, az igazgatóság a Vgtv. 15. §-ának (4)-(6) bekezdésében meghatározott feltételekkel, valamint az üzemeltetési szabályzat szerint a vízhasználatot korlátozhatja.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott korlátozásra különösen

a) a vízjogi engedélyben meghatározott mértékadó (júliusi és/vagy augusztusi 80%-os) vízhozam természeti okokból előállt csökkenése,

b) rendkívüli vízszennyezés vagy üzemeltetési körülmény,

c) a vízszolgáltató művek üzemzavara esetén kerülhet sor.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett korlátozásokból eredő károkért kártalanítás nem jár. Amennyiben a szolgáltatást a mű üzemeltetőjének szakszerűtlen tevékenysége miatt kell korlátozni, úgy a vízhasználó az üzemeltetővel szemben kártérítési igényvel léphet fel.

(4) A vízkorlátozást - mezőgazdasági vízhasználat esetén a megyei földművelésügyi hivatallal egyeztetve - egyéb vízhasználatoknál pedig a vízhasználók és egyéb érdekeltek előzetes tájékoztatása mellett, az üzemeltető bevonásával, az igazgatóság rendeli el. Ha a vízkorlátozás több igazgatóság illetékességi területét érinti, a korlátozást az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság rendeli el.

(5) A vízkorlátozást a Vgtv. 15. § (4) bekezdés e) pontján belül, mezőgazdasági célú vízhasználat esetén az alábbi - sorrendben fokozatosan alkalmazható - intézkedésekkel kell végrehajtani a vízjogi engedélyben meghatározott vízmennyiséghez (vízsugárhoz) viszonyítva:

a) a halastavak (áruhal termelő tavak) vízpótlásának szükség szerinti arányos, de legfeljebb 50%-os csökkentése;

b) a rizstelepek vízpótlásának szükség szerinti arányos, de legfeljebb 50%-os csökkentése;

c) vízpótló öntözések 30%-os csökkentése;

d) a halastavak vízpótlásának az a) pontban rögzítetten felüli további 20%-os csökkentése;

e) az öntözésre használt valamennyi vízmennyiség szükség szerinti arányos csökkentése.

(6) A vízkorlátozás feloldása fordított sorrendben történik.

Vegyes és záró rendelkezések

10. § E rendelet hatálya alá tartozó tevékenységet végzők a külön jogszabályokban foglaltakra figyelemmel kötelesek az igazgatóság részére adatot szolgáltatni.

11. § (1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az öntözéshez és tógazdálkodáshoz szükséges víz biztosításáról szóló 1/1979. (I. 20.) OVH rendelkezés, a mezőgazdasági vízhasznosítási főművek országos üzemeltetési szabályzatának kiadásáról, valamint a főművön kívüli mezőgazdasági vízhasználatok bejelentésének kötelezettségéről szóló 4/1983. (VÉ. 4.) OVH utasítás, valamint a mezőgazdasági vízhasználatok korlátozásáról szóló 13/1973. (VÉ. 13.) OVH utasítás hatályát veszti.

(2) A rendelet hatálybalépésekor és azt követően a fennálló üzemeltetési szerződés mindaddig hatályban marad, amíg a vízhasználók minimum 51%-a vagy az igazgatóság kezdeményezésére kiírt pályázatot követően új üzemeltetési szerződést kötnek.

(3) E rendelet alkalmazásában:

a) *felszíni víz*: a vízfolyásokban, tavakban, tározókban, holtágakban, csatornáknak rendelkezésre álló területi lefolyásokból és/vagy vízátvezetésből, illetőleg vízelvezetésből származó víz;

b) *kettős működésű csatorna*: az alapvető belvízelvezetés mellett mezőgazdasági és/vagy egyéb célú vízszolgáltatási feladatot is ellátó csatorna;

c) *mezőgazdasági vízszolgáltató mű*: csatorna, kettős működésű csatorna, duzzasztott víztér, tározó;

d) *üzemeltetési szerződés*: az igazgatóság és az üzemeltető között létrejött a vízszolgáltató művek üzemeltetésére irányuló szerződés;

e) *üzemeltető*: a vízszolgáltató művek üzemeltetését, fenntartását szerződés alapján, esetleg alapfeladatként végző és megbízás esetén fejlesztését ellátó személy vagy szervezet;

f) *vízhasználó*: a vízjogi engedély és szolgáltatási szerződés alapján vizet felhasználó természetes vagy jogi személy, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság;

g) *vízmérés*: a víz mennyiségét mérőműszerekkel, hitelesített műtárgyakkal, vagy a vízkivételre alkalmas szivattyúk névleges teljesítménye alapján műszaki becsléssel kell meghatározni;

h) *vízszolgáltatás*: a mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló területek öntözését, a halastavak és egyéb mezőgazdasági vízhasználat vízellátását szolgáló, továbbá a mezőgazdasági vízszolgáltatási rendszerhez kapcsolódó, egyéb célú vízigények kielégítésére irányuló tevékenység;

i) *vízszolgáltatási szerződés*: az üzemeltető és a vízhasználó között a szolgáltatással és az ellenszolgáltatással kapcsolatos megállapodás;

j) *záridő*: az az időszak, amikor a vízszolgáltatás - karbantartás, fenntartás vagy fejlesztés miatt - szünetel.